

ท.002813

การสร้งมาตรฐานการพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด

Establishment of Standard of Nursing

Care for the Premature Baby

โดย

นางสาวเบญจวรรณ ทิมสุวรรณ

อภินันท์นาการ

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย ม.มหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพยาบาลศาสตร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2530

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจาก China Medical Broad of New York

ISBN 974 - 586 - 183 - 9

- ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การสร้างมาตรฐานการพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด
 นักศึกษา : นางสาวเบญจวรรณ ทิมสุวรรณ
 ระดับปริญญา : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พยาบาล)
 สาขาวิชาเฉพาะ : การพยาบาลแม่และเด็ก
 สถาบัน : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
 กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร.กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล
 : รองศาสตราจารย์ ฉลองรัฐ อินทรีย์
 : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไข่มุกข์ วิเชียรเจริญ
 : รองศาสตราจารย์ นายแพทย์เกรียงศักดิ์ จีระแพทย์
 วัน เดือน ปี : 7 เมษายน 2530

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างมาตรฐานการพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด ผู้วิจัยได้สร้างมาตรฐานการพยาบาลโดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด จากตำรา เอกสาร งานวิจัย ตลอดจนประสบการณ์การปฏิบัติ การพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนดของผู้วิจัย โดยอาศัยเทคนิคเคลฟายในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้ความชำนาญการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด จำนวน 28 คน และผู้ชำนาญการ จำนวน 146 คน ซึ่งปฏิบัติการพยาบาลเกี่ยวกับการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดในโรงพยาบาลระดับต่าง ๆ

ผลของการวิจัยได้มาตรฐานการพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด รวมทั้งสิ้น 9 หัวข้อมาตรฐาน ประกอบด้วยมาตรฐานเชิงกระบวนการ ซึ่งหมายถึงกิจกรรมการพยาบาลที่ปฏิบัติต่อทารกคลอดก่อนกำหนด จำนวน 228 ข้อ มาตรฐานเชิงผลลัพธ์ ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับทารกภายหลังได้รับการพยาบาล จำนวน 53 ข้อ มาตรฐานการพยาบาลที่สร้างขึ้นทั้ง 9 มาตรฐาน ได้แก่

- มาตรฐานที่ 1 ทารกสามารถดำรงไว้ซึ่งอุณหภูมิของร่างกายในระดับปกติ
- มาตรฐานที่ 2 ทารกปลอดภัยจากภาวะหยุดหายใจ

มาตรฐานที่ 3 ทารกได้รับสารอาหาร น้ำ วิตามิน แร่ธาตุต่าง ๆ เพียงพอ
กับความต้องการของร่างกาย

มาตรฐานที่ 4 ทารกปลอดภัยจากการติดเชื้อของระบบต่าง ๆ ของร่างกาย

มาตรฐานที่ 5 ทารกไม่มีอันตรายจากภาวะแทรกซ้อนเกี่ยวกับการหายใจ
ลำบากเนื่องจากปอดไม่สมบูรณ์

มาตรฐานที่ 6 ทารกไม่มีอันตรายจากภาวะบิลิรูบินในเลือดสูง

มาตรฐานที่ 7 ทารกไม่มีอันตรายจากภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ

มาตรฐานที่ 8 ทารกมีปฏิสัมพันธ์กับบิดามารดาอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 9 ทารกมีความพร้อมที่จะกลับไปอยู่บ้าน และอยู่ในความดูแล
ของบิดามารดา

ผู้วิจัยได้นำมาตรฐานการพยาบาลที่สร้างขึ้นและผ่านการทดสอบความเที่ยง
ตรงโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปสำรวจการปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จริง ตาม
โรงพยาบาลระดับต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยให้ผู้อำนวยการพยาบาลทารกคัดลอก
กำหนด ซึ่งเป็นพยาบาลที่ทำงานในโรงพยาบาลนั้น ๆ เป็นผู้ตอบแบบสอบถามตาม
มาตรฐานที่สร้างขึ้น ผลของการสำรวจพบว่ามาตรฐานเชิงกระบวนการส่วนใหญ่
สามารถนำไปปฏิบัติได้ทั้งในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และโรงพยาบาลของกระทรวง
สาธารณสุข ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีส่วนน้อยของมาตรฐานเชิงกระบวนการ
ที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากลักษณะโครงสร้างของโรงพยาบาลแต่ละแห่งแตกต่างกัน
ทั้งในค่านเครื่องมือ เครื่องใช้และบุคลากร ส่วนมาตรฐานเชิงผลลัพธ์นั้น พบว่ามี
ส่วนน้อยที่คาดว่าจะไม่เกิดขึ้นตามมาตรฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญให้เหตุผลว่า เนื่องจาก
ความรุนแรงของสถานะที่เป็นอยู่ของทารกแต่ละรายมีความแตกต่างกัน

Thesis Title : Establisment of Standard of Nursing Care
for the Premature Baby

Author : Miss Benjawan Timsuwan

Degree : Master of Science (Nursing)

Nursing Specialty : Maternal and Child Health Nursing

Institute : Graduate Study Program, Faculty of Nursing
Studies
: Faculty of Graduate Study, Mahidol
University

Major Advisor : Dr. Kobkul Phancharoenworakul

Co-Advisor : Associated Professor Chalongrat Intree
Assistant Professor Kaimook Wichiencharoen
Associated Professor Kriangsak Jirapect M.D.

Date of Graduate : April 7, 1987

Abstract

The purpose of this study was to establish the nursing care standard for premature baby. The standards were formulated by the researcher according to nursing knowledge and principles gained from text-books and research documents. Delphi technique was used to validate the accuracy of the standard content. The sample comprised of 28 specialists who were specialized in the area of premature baby care and 146 nurses experts who worked in premature baby settings in various hospitals.

As the result of the study, the nursing care standard for premature baby was completed. There were nine standards which were composed of 228 process standards and 53 outcome

standards. Process standards showed nursing activities which were necessary for caring the premature babies and outcome standards showed those behaviors which were expected to be happened to the premature babies after the nursing care.

The nine standards established in this study were as follows :

Standard 1 : The baby's temperature is maintained at a constant level.

Standard 2 : The baby is safe from the apnea.

Standard 3 : The baby is provided with adequate nutrition, fluid vitamin and mineral.

Standard 4 : The baby is free from the infection of all systems.

Standard 5 : The baby is free from the complication of Idiopathic Respiratory Distress Syndrome.

Standard 6 : The baby is free from the complication of Hyperbilirubinemia.

Standard 7 : The baby is free from the complication of Hypoglycemia.

Standard 8 : The baby has continuous interaction with his parents.

Standard 9 : The baby is ready to discharge and to be taken care by his parents at home.

After the process of validation by 28 specialists through delphi technique, the researcher surveyed the practice of the nurses according to the nursing care standards in real practice situation. There were 146 nurse experts

working in premature baby care in different settings of hospitals throughout the country who were asked to answer the questionnaire. The results of the survey showed that most of the designated process standards were practical in central and rural hospitals of both the university setting and the setting's under the Ministry of Public Health. Only some of process standards were impractical due to structural difference in terms of instruments and personnel. As for the outcome standards, only few standards failed to achieve the anticipated outcomes mainly due to the severity of the baby's condition.